

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZI

21 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Catan Liliana, Mardari Dumitru și Ghervas Maria,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Gheorghieva Fedora, avocatul Bevza Dumitru în numele succesorilor părții vătămate, XXX și XXX și ultimii, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Comrat din 03 ianuarie 2018 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 17 octombrie 2018, în cauza penală privindu-i pe

*Maresiev Serghei XXX, născut la XXX,
originar și domiciliat în XXX;*

*Novacov Andrei XXX, născut la XXX,
originar și domiciliat în XXX.*

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță: 04.07.2014 – 03.01.2018;*
2. *instanța de apel: 30.01.2018 – 17.10.2018;*
3. *instanța de recurs: 07.02.2019 – 21.05.2019.*

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 03.01.2018, inculpatul Maresiev Serghei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, și i-a fost stabilită pedeapsa cu aplicarea art. 79 Cod penal, sub formă de închisoare pe termen de 8 (opt) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul de executare a pedepsei lui Maresiev S. s-a dispus să fie calculat din momentul emiterii prezentei sentințe din 03.01.2018 și să fie inclus în termenul de executare a pedepsei de ținere a lui sub arest de pe 28.11.2013 până pe 16.03.2014.

Prin aceeași sentință inculpatul Novacov Andrei a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, și i-a fost stabilită pedeapsa cu aplicarea art. 79 Cod penal, sub formă de închisoare pe termen de 7 (șapte) ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Termenul de executare a pedepsei lui Novacov A. s-a dispus să fie calculat din momentul emiterii prezentei sentințe din 03.01.2018 și să fie inclus în termenul de executare a pedepsei de ținere a lui sub arest de pe 12.11.2013 până pe 12.12.2013 și de pe 18.01.2014 până pe 17.02.2014.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond, *în fapt*, a constatat că, inculpații Maresiev S. și Novacov A. pe 05.02.2013 aproximativ la orele 16:48 min., împreună au intrat în apartamentul nr. 16, situat pe str. XXX, or. XXX, în care locuia minorul XXX, unde din cauza conflictului, survenit între ei și XXX, Maresiev S. i-a aplicat ultimului cu pumnul mâinii drepte o lovitură în regiunea temporală stângă a capului, apoi, dându-și seama de caracterul infracțional al acțiunilor sale, inculpații în comun au aruncat peste gâtul lui XXX un fir electric de la un dispozitiv de încărcare pentru aparat fotografic, și trăgându-l, au început a-l sugruma pe XXX în urma cărui fapt decesul lui XXX a survenit din cauza asfixiei mecanice.

Prin acțiunile sale inculpații Maresiev S. și Novacov A. în comun au comis infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, omor cu bunăștiință al minorului, comis de către două persoane, cu deosebită cruzime.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. *Inculpatul Maresiev Serghei*, în care a solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri, în modul stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat în legătură cu lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii.

3.2. *Inculpatul Novacov Andrei*, în care a solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri, în modul stabilit pentru prima instanță, prin care să fie achitat în legătură cu lipsa în acțiunile lui a elementelor infracțiunii.

3.3. *Adjunctul procurorului în Procuratura UTA Găgăuzia, Velicov E.*, în care a solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri, prin care:

- Maresiev Serghei să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, și să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen 10 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis;

- Novacov Andrei să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, și să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen 10 ani cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Sentința în cauză, în partea aplicării prevederilor art. 79 Cod penal, în privința inculpaților Maresiev S. și Novacov A., și stabilirea pedepsei sub limita minimă,

prevăzută de art. 145 alin. (2) Cod penal, este neîntemeiată și pasibilă casării din următoarele considerente:

- infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor excepțional de grave și a fost comisă cu o deosebită cruzime și cu bună-știință împotriva minorului.

Prevederile art. 79 Cod penal, care reglementează numirea unei pedepse mai blânde, decât cea prevăzută de lege, pot fi aplicate de către instanță în cazul constatării unor circumstanțe excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivul faptei. Rolul celor vinovați în comiterea infracțiunii, și compartamentul în timpul și după săvârșirea infracțiunii, alte circumstanțe în mod esențial reduc gravitatea faptei și consecințelor acesteia, precum și contribuția activă a participantului infracțiunii de grup săvârșite la descoperirea infracțiunii nominalizate.

- prevederile art. 79 Cod penal, nu pot fi aplicate în privința inculpaților Maresiev S. și Novacov A., deoarece ei nu au recunoscut vina în infracțiunea ce li se incriminează și nu s-au căit în cele comise.

Ținând cont de gradul de pericol social al infracțiunii comise de ei și de prejudiciul cauzat, precum și faptul, că inculpații nu au îndeplinit nici una dintre condițiile, prevăzute de art. 79 Cod penal, a considerat că pedeapsa aplicată acestora este prea blândă.

- numirea pedepsei persoanelor ținând cont de vârsta lor minoră este prevăzută de legislator la art. 70 alin. (3) Cod penal, ce reglementează, că la numirea închisorii persoanei, care la momentul săvârșirii infracțiunii nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii este numit în limitele jumătății din pedeapsa maximă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea săvârșită.

Prevederile acestei norme, aplicarea căreia este obligatorie, reduce pedeapsa, prevăzută de art. 145 alin. (2) Cod penal, sub limita minimă, adică în limitele a 10 ani.

- astfel, prin numirea pedepsei inculpaților sub formă de 10 (zece) ani închisoare cu executarea pedepsei în instituție penitenciară de tip închis, poate fi atins scopul menționat.

3.4. *Avocatul Lepilov N. în numele inculpatului Novacov A., în care a solicitat casarea sentinței și emiterea în privința inculpaților Novacov A. și Maresiev S.A. a unei sentințe de achitare.*

În motivarea apelului a indicat următoarele:

- prima instanță a examinat cauza în mod superficial, neobiectiv, iar sentința de condamnare a fost emisă de instanța de judecată neîntemeiat și urmează a fi casată;

- instanța de judecată neîntemeiat a neglijat argumentele apărării în privința faptului, că:

Organul de urmărire penală a indicat ora presupusului omor reieșind din declarațiile inculpaților, precum și cele ale martorului Raetchi Ilia (vol. I, pag. 86-87; 122-124; vol. II, pag. 58-61), care a declarat că pe 05.02.2013 aflându-se pe palier a văzut, cum în apartamentul lui XXX aproximativ la orele 16:48-16:49 s-a urcat pe scări Maresiev S., și respectiv a ieșit din apartamentul său Novacov A. Astfel, organul de urmărire penală a ajuns la concluzia despre ora presupusului omor - 16:48 min.

În materialele cauzei se conțin descifrările apelurilor telefonice de intrare și ieșire de pe și la numerele, de care s-au folosit inculpații și victima XXX., prezentate organului de urmărire penală prin companii telefonice în baza interpelărilor cu autorizarea instanței de judecată. Din descifrările apelurilor telefonice de intrare și ieșire de pe și la numerele, de care s-au folosit inculpații și victima XXX, s-a observat că pe 05.02.2017, la orele 16:52 min. a fost fixat apelul de pe numărul lui Novacov A. la numărul de fix a lui Maresiev S. cu durata de 40 sec., ceea ce certifică faptul că la acea oră inculpații erau deja acasă. Astfel, reiese că termenul limită de aflare a inculpaților în apartamentul lui XXX - aproximativ 16.50, ce se confirmă de asemenea, inclusiv, prin declarațiile acestora.

Însă, instanța de judecată a combătut acest argument, prin aceea că faptul efectuării apelului la orele 16.52 nu constituie confirmare a faptului, că inculpații se aflau în apartamentele lor, și nu în apartamentul lui XXX, și că de pe telefonul fix al familiei Maresiev, a vorbit nu Maresiev Serghei, ci tatăl lui Maresiev Andrei, care spre acel moment a venit de la serviciu acasă. Din această premisă logică, instanța de judecată a ajuns la concluzia, că apelul a fost făcut de pe mobilul inculpatului Novacov Andrei în apartamentul lui XXX, când în opinia instanței, ambii inculpați încă se aflau în ea. A considerat, că această concluzie a instanței este absolut inventată și neîntemeiată.

- ajungând la asemenea concluzie instanța de judecată nu a considerat necesară audierea lui Maresiev Andrei și de a-i pune o simplă întrebare dacă a avut loc din partea lui o convorbire telefonică pe 05 februarie 2013 la orele 16.52 (durata 40 secunde). De asemenea, în declarațiile sale martorul Raetchi Ilia (vol. II, pag. 60) a afirmat, că în discuția cu Maresiev Andrei, ultimul a indicat în mod direct, că fiul lui Maresiev Serghei de la orele 16.50 se afla acasă.

Conform declarațiilor lui Novacov Andrei pe 05.02.2013 la orele 16.52 el a sunat de pe mobilul său lui Serghei Maresiev la numărul fix pentru a concretiza chestiunea în privința instalării programului în calculator. Probe de alt "scenariu" de efectuare a apelurilor telefonice în dosar nu există.

- ignorând probele existente ale convorbirii telefonice între inculpați, instanța de judecată a considerat necesar să fie de partea poziției, care contravine probelor

studiate și anexate la materialele cauzei și este bazată doar pe presupunere.

- instanța de judecată nu a dispus de temeiuri suficiente de a afirma că învinuiții s-au aflat acasă la XXX timp de 10 minute, or, reieșind din materialele cauzei pentru acțiunile indicate în rechizitoriu, inculpații au avut maximum 2 minute, ceea ce este nu doar destul de puțin probabil, dar practic este imposibil.

Cu atât mai mult, pentru săvârșirea acțiunilor incriminate, 10 minute (versiunea instanței de judecată) ar fi insuficiente, căci conform practicii clinice procesul de strangulare a persoanei ocupă minimum 5-6 minute. Iar după versiunea instanței de judecată învinuiții au început mai întâi discuția, apoi i-au aplicat lui XXX o lovitură, în urma căreia el și-ar fi pierdut cunoștința, să găsească firul de la aparat pentru fotografiat, apoi să săvârșească strangularea (timp de 5-6 min.), apoi să utilizeze cureaua de la kimono, să mute corpul spre ușa de la camera de baie, să fixeze cadavrul în așa mod, încât el să nu cadă jos cu latul pe podea, să fixeze pe gât bucla de la curea în așa fel, încât să imite ridicarea prin aplicarea ideală a curelei pe gâtul cadavrului, astfel să coincidă brazdele de strangulare. Este destul de clar, că e absolut imposibil de a săvârși toate aceste acțiuni fără planificare, fără deprinderi corespunzătoare și fără a poseda cunoștințe despre evoluția clinică a asfixiilor mecanice în termen scurt;

- prin raportul de expertiză medico-legală din 18.02.2013, întocmit de medicul legist Topal Carolina (vol. I pag. 71-72) s-a constatat, că pe corpul lui XXX au fost depistate indicii specifici de spânzurare. Această expertiză a fost efectuată de către expert în termeni restrânși după survenirea decesului;

- din materialele expertizei, precum și chiar din spusele expertului-criminalist Pascal A., audiat în ședința de judecată, experimentul operativ în privința urmelor lăsate pe corpul uman cu curea de la kimono și fir de la dispozitive electrice a fost efectuat pe mâna unuia dintre experți fără a indica și a lua în considerație asemenea indicii, ca sex, vârstă, masa, constituția corpului, culoarea și elasticitatea pielii, starea medicală a subiectului, tegumentele căruia au fost studiate și supuse presiunii, nu este indicată de asemenea ora presiunii exercitate, nici măsurată forța presiunii exercitate. Ceea ce permite aprecierea critică a tuturor concluziilor bazate pe un asemenea experiment operativ.

- experții-criminaliști au formulat concluzia precum, că conform fotografiilor prezentate, urma lăsată pe gâtul lui XXX ar fi putut lăsată cu firul unui dispozitiv de încărcare pentru telefonul „nokia”, însă, după cum a fost menționat anterior de către experți, nu a fost studiată circumstanța prezenței pe gât a firului spânzurat de la cruciuliță. Această circumstanță de asemenea permite să fie apreciate critic concluziile experților trasologi. Proveniența urmelor pe gâtul cadavrului lui XXX este

circumstanța fundamentală a acestei cauze, și această circumstanță a fost pusă la baza învinuirii.

Astfel, expertiza trasologică nr. 12/5-4965 din 28.08.2013 a fost efectuată cu încălcări grave ale competenței, procedurii și metodologiei de efectuare a prospecțiunilor despre motivele apariției urmelor pe corpul uman și nu poate fi pusă la baza învinuirii;

- este nefondată concluzia instanței de judecată, expusă în sentință precum, că argumentul despre depășirea împuternicirilor se combate prin scrisoarea de la Centrul Național de Expertize Judiciare, anexată la materialele cauzei la insistența părții apărării (vol. VI, pag. 122), care certifică faptul atestării experților Egupov S. și Pascal A. pentru efectuarea expertizei trasologice, care se ocupă de studierea urmelor și mecanismelor de formare a acestora. Partea apărării nici nu a contestat faptul prezenței la experții-criminaliști a atestării în domeniul trasologiei. Apărarea a imputat efectuarea prospecțiunilor, ce nu țin de competența experților-criminaliști, ci țin exclusiv de competența medicilor legiști, și anume - examinarea urmelor, lăsate cu ceva sau de cineva pe corpul uman.

Încălcările susmenționate imputate la efectuarea expertizei trasologice instanța de judecată le-a ignorat și nu a considerat necesar de a le aprecia în sentință;

- organul de urmărire penală a emis pe 30.09.2013 ordonanța privind numirea expertizei medicale complexe și a expertizei trasologice. Contrar cerinței procuraturii, Centrul de Medicină Legală a efectuat doar expertiza medico-legală, fără implicarea expertului-trasolog. În cele din urmă, concluziile experților din start nu sunt complete și atotcuprinzătoare.

- reieșind din textul nr. 12/5-4965 din 28.08.2013 medicii legiști nu au efectuat absolut careva prospecțiuni proprii. Întregul text al expertizei reprezintă o simplă citare și transcriere a documentelor cauzei, prezentate experților;

- o simplă citare a documentelor prezentate și a prospecțiunilor efectuate anterior de către alți specialiști nicidecum nu poate fi calificată ca "cercetare cu aplicarea unor cunoștințe speciale și a unor proceduri tehnico-științifice", iar concluziile formulate de către experți în cadrul acestei expertize nicidecum nu sunt argumentate. Din textul expertizei este absolut clar, în baza cărui temei experții au ajuns la concluzia, că motivul decesului lui XXX a fost presare cu buclă, și nu strangulare. Nu a fost invocată nici o prospecțiune proprie, doar concluzia;

- contradicțiile în expertiza medico-legală constă și în aceea, că experții în textul expertizei se eschivează să răspundă la fiecare întrebare în parte, formulând răspunsuri generale cu citații din documentele anexate. De asemenea, concluzia "despre brazda de strangulare izolată, transversală, deschisă, îngustă" contravine

materialelor cauzei, actului de examinare a cadavrului, fotografiilor, și chiar conținutului expertizei medico-legale. Cel puțin, din fotografiile cadavrului rezultă clar, că brazda nu este îngustă, ci largă. Îngustă este doar porțiunea urmei "studiate" prin expertiza trasologică, iar medicii legiști fără a intra în esența întrebărilor puse, simplu au citat selectiv documentele lor anexate la dosar. Astfel, răspunsurile expertizei medico-legale în comisie în loc de a elucida circumstanțele cauzei, condiționează prezența unui cerc de întrebări, la care organul de urmărire penală așa și nu a primit răspunsuri;

- lăsarea fără răspuns a acestor întrebări nu permite să afirmăm, că organul de urmărire penală a prezentat tabloul deplin al infracțiunii. Aceste divergențe de cheie, cel puțin demonstrează deficiențele învinuirii, certifică insuficiența probelor pentru afirmare, că a avut loc anume strangularea lui XXX și certifică faptul, că opinia din start a medicului legist Topal C. despre spânzurare este unica variantă, care, cel puțin, nu contravine faptelor constatate la examinarea cadavrului și fotografierea acestuia și logic explică forma și caracterul urmelor pe corpul lui XXX însă, opiniile altor experți formează versiuni, care nu se supun nici unei critici sau nu explică pe deplin toate circumstanțele în privința provenienței și caracterului urmelor pe corpul lui XXX.;

- instanța de judecată a ignorat și aceste argumente ale apărării și s-a abținut de a da apreciere expertizei medico-legale din 30.09.2013;

- instanța de judecată în mod unilateral s-a referit la declarațiile expertului Topal Carolina, conform cărora "pentru strangulare este caracteristică brazda de strangulare transversală la orice nivel a gâtului, iar pentru spânzurare - brazda de strangulare oblic ascendentă în partea superioară a gâtului", și în cele din urmă a fost făcut un raport precum, că "concluziile experților expertizei complexe referitor la strangulare sunt corecte";

- partea apărării a depus cerere privind citarea repetată a expertului Topal Carolina, pentru a exclude interpretarea diferită a declarațiilor acesteia, însă acest demers a fost respins neîntemeiat de către instanța de judecată;

- ținând cont de toate cele expuse mai sus, a considerat, că vinovăția celor învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), j), i) Cod penal, în cadrul urmăririi penale nu a fost dovedită, instanța de judecată a studiat dosarul în mod superficial și nu sub toate aspectele.

3.5. Avocatul Tuhari I. în numele inculpatului Maresiev S., în care a solicitat casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri, prin care inculpații Maresiev S. și Novacov A. să fie achitați, invocând argumente identice celor invocate de avocatul Lepilov N. în numele inculpatului Novacov A., în apelul declarat.

3.6. Succesorii părții vătămate XXX - Ianevici A. și Ianevici M., în care au solicitat

casarea parțială a sentinței în partea pedepsei stabilite, și emiterea unei noi hotărâri în modul prevăzut pentru prima instanță, prin care inculpaților Maresiev S. și Novacov A. să le fie aplicată o pedeapsă mai aspră.

În motivarea apelului au invocat următoarele:

- până în luna februarie 2013 ei trăiau o familie unită, fericită cu fiul lor iubit Alexandru. El creștea un băiat ascultător, învăța bine, se bucura de dragostea lor, de respect din partea persoanelor de aceeași vârstă la liceu și din partea profesorilor. Ei nu au avut careva obiecții de la pedagogi și de la direcția liceului în privința sânguinței sau comportamentului fiului lor. După lecții fiul ajuta tatălui la lucru, iar tata îl stimula.

Pe 05 februarie 2013 venind de la serviciu Marina a depistat, că apartamentul era deschis, că niciodată nu a fost așa ceva, iar în apartament l-a găsit pe fiul decedat, Alexandru, a sunat soțului, care sosind acasă și văzând cadavrul fiului jos pe podea, s-a pierdut și nu știa ce să facă. Au comunicat poliției. A venit și ambulanța, dar nu au putut ajuta fiului cu nimic. I-au luat medicii la spital, iar pe fiu l-au dus la morgă.

- în acea zi, din cauza urgenței au comunicat poliției, că fiul lor Alexandru s-a sinucis, prin spânzurare, în camera de baie. Medicul legist a tras aceeași concluzie în baza indicațiilor trasologice, nefiind specialist în domeniul trasologiei și neavând licența pentru efectuarea unor asemenea investigații;

- în oraș au început a răspândi bârfe precum, că fiul lor a fost provocat la sinucidere și procuratura a pornit urmărirea penală în baza art. 150 alin. (2) lit. b) Cod penal, și reieșind din conținutul audierii ei au înțeles, că sunt bănuiți în comiterea infracțiunii contra fiului lor;

- peste 4 luni, pe 06.06.2013, cauza penală a fost încetată în legătură cu lipsa elementelor componente infracțiunii, adică fiul lor s-a sinucis pe motiv necunoscut. Ei s-au adresat cu plângere în procuratura Găgăuziei și pe 28.08.2013 ordonanța de încetare a procesului penal a fost anulată ca ilegală și neîntemeiată.

În cadrul urmăririi penale învinuirea a fost înaintată vecinilor acestora Maresiev S. și Novacov A., care au refuzat să de-a careva declarații, folosindu-se de dreptul lor de a tăcea și învinuirea în omorul fiului lor ei până în prezent nu o recunosc și nu se căiesc.

Din cauza, că la etapa inițială de urmărire penală a cauzei a fost verificată versiunea eronată și unică de sinucidere a fiului lor, au fost omise posibilitățile de descoperire a infracțiunii după "urme fierbinți", de aceea organul de urmărire penală a fost nevoit să efectueze urmărirea timp de mai mult de doi ani, să numească și să facă diferite expertize judiciare, să audieze o mulțime de martori pentru a demonstra faptul, că fiului lor a fost omorât de către inculpați prin maltratare și sugrumare cu

firul electric de la dispozitivul de încărcare pentru aparatul de fotografiat;

- art. 145 alin. (2) Cod penal, prevede ca pedeapsă pentru săvârșirea omorului intenționat închisoare pe termen de la 12 până la 20 ani sau detențiune pe viață, iar inculpaților le-a fost numită o pedeapsă prea blândă și nu va atinge scopurile indicate la art. 61 Cod penal.

Inculpații Maresiev S. și Novacov A. au comis o infracțiune excepțional de gravă conform art. 16 alin. (6) Cod penal, pentru care legea în baza art. 145 alin. (2) Cod penal, prevede detențiune pe viață.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 03 ianuarie 2018, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de către procuror și succesorii părții vătămate.

Admise apelurile declarate de către avocatul Tuhari I. în numele inculpatului Maresiev S. și ultimul, avocatul Lepilov N. în numele inculpatului Novacov A. și ultimul, sentința casată integral și emisă o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Maresiev Serghei și Novacov Andrei în vinuiți de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, au fost achitați pe motiv că nu s-a stabilit existența faptei infracțiunii.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, reluând cercetarea judecătorească, la demersurile părții apărării și părții acuzării în ședința de judecată a audiat martorii Sapunji Maria, Barladean Piotr, Dimoglo Nicolai, Maresiev Andrei, Pac Oliga, Stoianoglo Vasiliu, Novacova Maria și succesorii părții vătămate, XXX și XXX, iar în conformitate cu art. 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, au fost cercetate probele, examinate în prima instanță, și anume: ordonanța de pornire a urmăririi penale din 06.02.2013; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.02.2013; schema apartamentului situat pe adresa or. Comrat, str. Lenin, 175/15; tabelul foto anexat la procesul-verbal de cercetare la fața locului din 05.02.2013; procesul-verbal de cercetare a curelei kimono de culoare galbenă din 06.02.2013 și tabelul foto anexat la aceasta din 06.02.2013; procesul-verbal de examinare a cadavrului și tabelul foto anexat la acesta din 06.02.2013; procesul-verbal de cercetare la fața locului și tabelul foto anexat la acesta din 14.02.2013; certificatul de confirmare a chemării asistenței medicale urgente nr. 51 din 07.02.2013; certificatul de confirmare a chemării asistenței medicale urgente nr. 50 din 07.02.2013; procesul-verbal de verificare a declarațiilor la fața locului din 26.04.2013; CD-disc cu înregistrările verificării declarațiilor lui XXX; procesul-verbal de examinare a descifrărilor convorbirilor telefonice de pe numere de telefoane - XXX pentru perioada de pe 04.02.2013 până pe 07.02.2013; ordonanța de încetare a procesului penal din

06.06.2013; ordonanța privind anularea ordonanței procurorului Procuraturii mun. Comrat, Patraman T., din 06.06.2013; ordonanța de pornire a urmăririi penale din 16.09.2013; raportul procurorului Procuraturii UTA Găgăuzia, Novîtchi V., din 16.09.2013; ordonanța de conexare a cauzelor penale din 16.09.2013; registrul nr. 5 de evidență a chemărilor ambulantei; procesul-verbal de examinare a ușii de la camera de baie; procesul-verbal de efectuare a ridicării din 20.09.2013; procesul-verbal de examinare a aparatului foto de model "Samsung " PL 100, de culoare neagră din 20.09.2013; procesul-verbal de examinare a curelei "kimono " din 27.09.2013; procesul-verbal de examinare a telefonului mobil de marca "Nokia ", ce a aparținut lui XXX din 17.09.2013; raportul experților Egupov S. și Pascal A. nr. 12/5-4965 din 28.08.2013, nr. 116 din 04.09.2013; raportul de expertiză medico-legală nr. 333 din 04.11.2013; raportul expertului Pascal A. nr. 12/5-7411 din 30.01.2014, nr. 227 din 30.01.2014; scrisoarea de la Centrul Național de Expertize Judiciare nr. 4600 din 06.10.2015; procesul-verbal de audiere a martorului Raețchi Ilia; procesul-verbal de audiere a succesorului părții vătămate XXX; procesul-verbal de audiere a succesorului părții vătămate XXX; procesele-verbale de audiere a martorilor Colța Al., Raețchi S., Pogolovghina Ev., Gancioglo D.; procesul-verbal de audiere a expertului Topal C.; procesele-verbale de audiere a martorilor minori Maresiev S. și Novacov A.; raportul de expertiză medico-legală nr. 17D din 23.05.2013; procesele-verbale de audiere suplimentară a martorilor Raețchi S. din 05.04.2013 și Raețchi I. din 05.04.2013; procesul-verbal de audiere a martorului Tetercev V. din 11.11.2013; scrisoarea Centrului tehnico-criminalistic a expertizelor judiciare pe lângă MAI nr. 34/12/7063 din 12.10.2015.

Astfel, analizând probele cercetate din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității și coraborării lor, instanța de apel a ajuns la concluzia, că prima instanță a dat o apreciere eronată probelor administrate și prezentate de către părți și eronat a ajuns la concluzia cu privire la vinovăția inculpaților Maresiev S. și Novacov A. în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, în legătură cu aceasta inculpații Maresiev S. și Novacov A. urmând a fi achitați, reieșind din următoarele circumstanțe.

În ședința de judecată a instanței de apel s-a stabilit, că potrivit rechizitoriului, inculpații Maresiev S. și Novacov A. sunt învinuiți în comiterea infracțiunii, prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, adică omorul cu bună știință asupra unui minor săvârșit de două persoane, cu deosebită cruzime în următoarele circumstanțe:

Inculpatul Maresiev S. la data de 05.02.2013, aproximativ la ora 16:48 min. a intrat împreună cu minorul Novac A. în apartamentul nr. 16, situat pe adresa str. Lenin 175, mun. Comrat, în care locuia minorul XXX, unde din cauza conflictului, survenit între ei și XXX,

Maresiev S. a aplicat ultimului cu pumnul mâinii drepte o lovitură în partea temporală stângă a capului, de la care XXX a căzut la podea și și-a pierdut cunoștința.

În continuare, Maresiev S. împreună cu Novacov A., dându-și seama de caracterul infracțional al acțiunilor lor, admitând survenirea decesului lui XXX și cauzând acestuia suferințe deosebite, au aruncat peste gâtul lui XXX un fir electric de la dispozitivul de încărcare pentru aparatul fotografic, găsit în una dintre odăile apartamentului, și trăgându-l, au început a-l sugruma pe XXX, în urma cărui fapt decesul lui XXX a survenit din cauza asfixiei mecanice.

Inculpatul Novac A. la data de 05.02.2013, aproximativ la ora 16:48 min. a intrat împreună cu Maresiev S., în apartamentul nr. XXX, mun. XXX, în care locuia minorul XXX, unde din cauza conflictului, survenit între ei și XXX, Maresiev S. a aplicat ultimului cu pumnul mâinii drepte o lovitură în partea temporală stângă a capului, de la care XXX a căzut la podea și și-a pierdut cunoștința.

În continuare, Novacov A. împreună cu Maresiev S., dându-și seama de caracterul infracțional al acțiunilor lor, admitând survenirea decesului lui XXX și cauzând acestuia suferințe deosebite, au aruncat peste gâtul lui XXX un fir electric de la dispozitivul de încărcare pentru aparatul fotografic, găsit în una dintre odăile apartamentului, și trăgându-l, au început a-l sugruma pe XXX, în urma cărui fapt decesul lui XXX a survenit din cauza asfixiei mecanice.

Instanța de apel a considerat, că prima instanță a dat o apreciere greșită tuturor circumstanțelor prezentate de partea acuzării și în legătură cu aceasta neîntemeiat a ajuns la concluzia cu privire la existența probelor, care confirmă vinovăția inculpaților Maresiev S. și Novacov A. în comiterea infracțiunii incriminate în baza art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, deoarece din analiza probelor cercetate în cadrul ședințelor de judecată a indicat asupra faptului că lipsește fapta infracțiunii.

Supunând aprecierii procesul-verbal de examinare a cadavrului și tabelului foto anexat la acesta din 06.02.2013, instanța de apel a menționat, că după cum este indicat în procesul-verbal de examinare a cadavrului, brazda de strangulare de pe gâtul lui XXX a fost făcută când persoana era în viață, care este oblic ascendentă, de adâncime și expresie neuniformă, deschisă.

În calitate de motiv al decesului este indicat diagnosticul stabilirea asfixiei-strangulare mecanică a organelor gâtului cu buclă prin spânzurare.

Concluzia instanței de judecată cu privire la faptul, că *instanța recunoaște ca fiind neveridice datele indicate în procesul-verbal de examinare a cadavrului, întocmit cu participarea expertului medico-legal Topal C., și aceleași date în actul de cercetare medico-legală a cadavrului întocmit de expertul medico-legal Topal C., precum și diagnosticul în acest act privind faptul, că "moartea lui XXX a survenit de la asfixia mecanică prin spânzurare",*

instanța de apel le-a considerat neconcludente, deoarece concluziile instanței de judecată se contrazic și se combat prin probe existente la materialele dosarului.

Astfel, potrivit fotografiei nr. 3, anexată la procesul-verbal de examinare a cadavrului, pe corpul lui XXX era un fir negru. Acest fir se observă și în alte fotografii, anexate la materialele dosarului sub formă de file-uri jpeg pe discuri, de asemenea clar se observă în înregistrarea video a examinării cadavrului anexat la materialele dosarului.

În ședința de judecată în prima instanță și a instanței de apel, expertul Topal C. a explicat, că acesta își reamintește, că pe corpul lui XXX într-adevăr era un fir. Posibil, ca anume acest fir, nimerind sub cureaua kimono, a putut servi ca motiv al urmei mult mai pronunțate a uneia dintre părți a brazdei de strangulare, care mai târziu, de către experți trasologi a fost calificată ca urmă de la fir electric. De asemenea a explicat, că marginea curelei „kimono” putea de sine stătător să lase urmă, fixată pe gâtul lui XXX însă acestei circumstanțe nu i s-a dat apreciere nici de către experții-trasologi în cadrul expertizei trasologice nr. 12/5-4965 din 28.08.2013, nici de către experții medico-legali în cadrul expertizei medico-legale nr. 333 din 04.11.2013, ceea ce a permis instanței de apel să facă concluzia, că în limitele expertizelor indicate nu au fost cercetate toate variantele posibile ale infracțiunii.

Concluzia instanței de judecată expusă în sentință referitor la faptul, că *firul negru de pe gât nu putea fi calificat ca urmă de la firul electric și că argumentul indicat este combătut de către expertiza trasologică*, nu corespunde materialelor dosarului, deoarece experții nici nu au examinat existența pe corp a firului și nu i s-au pus la cunoștință despre existența acestuia, despre care fapt certifică conținutul însuși a actului de expertiză din 28.08.2013.

Pe lângă aceasta, instanța de apel a menționat, că prima instanță nu a apreciat în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, probele mai sus indicate - expertiza trasologică nr. 12/5-4965 din 28.09.2013 și expertiza medico-legală nr. 333 din 04.11.2013, drept probe administrate și recepționate în conformitate cu codul de procedură penală și legislația în vigoare în domeniul expertizei.

Supunând aprecierii separate expertiza trasologică nr. 12/5-4965 din 28.08.2013, prezentată de partea acuzării în calitate de probă, instanța de apel a menționat, că aceasta nu poate fi admisă în calitate de probă pe cauză, or, această expertiză a fost efectuată de către expertul-criminalist Egupov S., expertul-criminalist superior al centrului de criminalistică și expertiză legală UTA Găgăuzia, Pascal Alexandr, cu încălcarea legislației în vigoare în domeniul expertizei.

Expertiza trasologică - este un compartiment din criminalistică, care se ocupă cu studierea urmelor, cu mecanismul formării lor, cauze ale apariției și metodele de

depistare a acestora.

Obiectul expertizei trasologice - datele factologie, stabilite de către experții-trasologi în baza cunoștințelor științifice speciale în domeniul regularității apariției, mecanismului de formare a urmelor, reprezentării și cercetării lor.

Potrivit scrisorii Centrului Național de Expertize Judiciare nr. 4600 din 06.10.2015, experții Egupov S. și Pascal Al. sunt atestați în următoarele domenii ale criminalisticii - expertiza dactiloscopică, expertiza armelor albe, expertiza trasologică, expertiza balistică, expertiza tehnică a documentelor, expertiza grafoscopică și de portret.

Instanța de apel a menționat, că Egupov S. și Pascal Al. fiind experți-criminaliști au făcut concluzia referitor la urme, rămase pe corpul lui XXX

După cum rezultă din materialele dosarului, avocatul Tuhari Ig. a expediat Centrului Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministerul Justiției, care de asemenea este organul care atestează pe experții-criminaliști și Centrului Tehnico-Criminalistic de Expertize Judiciare pe lângă MAI, interpelări dacă poate fi efectuată expertiza trasologică de către experți-criminaliști ai acestor departamente cu întrebările care au fost puse experților-criminaliști Egupov S. și Pascal Al. și la care aceștia au răspuns că nu ține de competența acestora, ci de competența Centrului de medicină legală de pe lângă Ministerul Sănătății.

Din materialele expertizei, precum și din spusele expertului-criminalist Pascal A., audiat în ședința de judecată, experimentul operativ în privința urmelor lăsate pe corpul uman cu curea de la kimono și firul de la dispozitivul electric a fost efectuat pe mâna unuia dintre experți fără a indica și a lua în considerație asemenea indicii, ca sex, vârstă, masa, constituția corpului, culoarea și elasticitatea pielii, starea medicală a subiectului, tegumentele căruia au fost studiate și supuse presiunii, nu este indicată de asemenea ora presiunii exercitate, nici măsurată forța presiunii exercitate.

Astfel, instanța de apel a menționat, că în baza celor expuse mai sus, experții-criminaliști au făcut concluzia cu privire la faptul, că potrivit fotografiilor prezentate, urma lăsată pe gâtul lui XXX putea fi lăsată cu firul de la dispozitivul de încărcare de la telefonul "Nokia". Cu toate acestea, s-a constatat că după cum a fost indicat anterior, de către experți nu a fost studiată circumstanța existenței pe gât a firului spânzurat cu cruce sau cu iconiță, după cum a explicat expertul Topal Carolina.

Pe lângă aceasta, în limitele acestei expertize, experții greșit au aplicat termenii de bază, și anume "brazda de strangulare" este numită "urmă de triangulație". De asemenea, a fost greșit studiată de către experți brazda de pe gâtul cadavrului, ca două urme diferite, ci nu una, deși brazdă de strangulare era largă. Cu această abordare, experții nu au explicat cauza paralelismului absolut a urmei superioare și

inferioare și faptul, că era deschisă.

În legătură cu aceasta, instanța de apel a ajuns la concluzia, că expertiza trasologică nr. 12/5-4965 din 28.08.2013 este efectuată cu încălcarea gravă a competenței, procedurii și metodologiei efectuării prospecțiunii cu privire la cauzele apariției urmelor pe corpul uman și nu poate fi pusă la baza sentinței.

În continuare, supunând aprecierii expertiza medico-legală nr. 333 din 04.11.2013, prezentată în calitate de probă pe cauză, instanța de apel a menționat, că după cum rezultă din materialele dosarului, prin ordonanța procurorului Procuraturii UTA Găgăuzia, Novițchi V., din 30.09.2013 s-a dispus efectuarea expertizei trasologice și medico-legală complexă în legătură cu faptul, că concluziile cercetării medico-legale nr. 17 din 16.05.2015 contravin rezultatelor expertizei trasologice efectuate referitor la formarea și amplasarea brazdei de strangulare, excoriațiilor și hematoamelor, pentru înlăturarea cărora sunt necesare cunoștințe speciale în domeniul medicinei legale și criminalisticii, însă, Centrul de medicină legală a efectuat doar expertiza medico-legală nr. 333, fără a antrena expertul-trasolog, adică raportul experților nu era deplin și atotcuprinzător.

Instanța de apel a menționat, că din textul expertizei absolut nu este clar în baza cărui temei experții au ajuns la concluzia, că cauza decesului lui XXX a fost strangularea cu bucla, ci nu sugrumare. Nu s-a prezentat nici o prospecțiune proprie, doar concluzia. Mai mult ca atât, în textul raportului, experții fac concluzia cu privire la asfixia mecanică prin strangulare, bazându-se pe datele cercetării medico-legale a cadavrului, iar concluzia - unică, transversală, îngustă, deschisă, cu margini clare brazda de strangulare, este bazată pe datele expertizei trasologice. Adică, răspunzând la toate întrebările de bază experții medico-legali fac referire la datele cercetării medico-legale a cadavrului și își întemeiază raportul său pe rezultatele expertizei trasologice, care, după cum a fost menționat anterior, a fost întocmită cu încălcarea competenței.

De asemenea, potrivit fotografiilor cadavrului, anexate la materialele dosarului pe partea laterală și dorsală a gâtului lui XXX, erau urme vizibile de la cureaua kimono.

În legătură cu aceasta, instanța de apel a considerat eronate concluziile instanței de judecată referitor la faptul, că pe partea frontală a gâtului lui XXX se observă urma de la un careva fir ipotetic, ci nu de la curea kimono, deoarece pe partea dorsală a gâtului au rămas urme, iar pe partea frontală în genere lipsesc, când este logic, ca pe partea frontală urme de la curea la fel trebuiau să fie, ne mai vorbind de faptul, că și mai bine pronunțate.

După cum rezultă din materialele dosarului, pe cauză a fost efectuată expertiza

medico-legală, începută la data de 18.02.2013 și finisată la 23.05.2013 de către expertul medico-legal, Topal Carolina, care nemijlocit a efectuat examinarea corpului lui XXX în termeni cât mai scurți după survenirea decesului.

În cadrul acestei expertize s-a constatat, că pe corpul lui XXX au fost depistate indicii specifici de spânzurare.

Instanța de apel a considerat întemeiate concluziile apărătorilor inculpaților referitor la faptul, că doi adolescenți minori nepregătiți n-au putut în același timp să producă o lovitură, apoi strangulare cu fir, apoi să fixeze corpul în poziție așezată, punând cureaua de la kimono pe gât, astfel încât urmele să coincidă ideal, emițând urme oblic ascendente și deschise, caracteristice pentru sugrumare și toate acestea timp de 2-3 minute.

De asemenea, instanța de apel a menționat, că nici experții-criminaliști, nici experții medico-legali nu au elucidat faptul, că dacă brazda este deschisă, atunci pentru săvârșirea strangulării persoana a treia urma să aibă punct de sprijin pe corpul victimei. Și în asemenea caz urmau să rămână urme pe spinare, scapule, care nu au fost depistate pe cadavru.

Luînd în considerație cele expuse, instanța de apel a constatat, că concluziile expertului judiciar medico-legal Topal C. privind autospânzurarea nu corespunde faptelor, stabilite la examinarea cadavrului și fotografierea acestuia și explică forma și caracterul urmelor de pe corpul lui XXX Concluziile celorlalți experți nu explică pe deplin toate circumstanțele referitor la formarea și caracterul urmelor de pe corpul lui XXX

De asemenea, instanța de apel a considerat, că declarațiile martorului Raetchi I. cu privire la faptul, că inculpatul Maresiev S. a spus, că „din caz de ceva, tu nu ne-ai văzut” nu pot certifica faptul complicității inculpaților la comiterea infracțiunii, deoarece Maresiev S. a explicat aceasta prin faptul, că s-a speriat.

Astfel, instanța de apel a considerat, că comportamentul lui Maresiev S. se explică prin faptul, că acesta putea fi suspectat în cele întâmplate și în virtutea vârstei sale minore s-a speriat.

Învinuirea înaintată și afirmațiile instanței de judecată, că anume Maresiev S. a aplicat pe partea temporală stângă a capului lui XXX au fost considerate nefondate, deoarece la materialele dosarului lipsesc careva probe, care putea servi drept temei pentru această afirmație.

Pe lângă aceasta, potrivit materialelor dosarului indicate, pe corpul lui XXX nu erau alte urme, care ar putea fi aplicate în urma loviturii cu mâna.

5. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, împotriva acesteia declară recursuri ordinare:

5.1. Procuror, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri potrivit căreia Maresiev S. și Novacov A. să fie recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, și de a-le stabili, cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) Cod penal, pedeapsa cu închisoare pe un termen de 10 ani fiecare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În argumentarea recursului invocă faptul că, concluzia colegiului Curții de Apel cu privire la faptul că nu poate fi pusă la baza sentinței concluzia expertizei traseologice nr. 12/5-4965 din 28.08.2013, este neîntemeiat, întrucât motivele indicate de către colegiu nu se înnadreaază în cerințele alin. (2) art. 251 CPP. Iar în conformitate cu prevederile alin. (4) art. 251 CPP, încălcarea oricărei alte prevederi legale decât cele prevăzute în alin. (2) atrage nulitatea actului dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - când partea este prezentă, sau la terminarea urmăririi penale - când partea ia cunoștință de materialele dosarului. În timpul luării cunoștinței cu materialele cauzei penale nici de către inculpați, nici de către reprezentanții legali, nici de apărătorii inculpaților (avocați) o astfel de cerere nu a fost făcută.

În afară de aceasta, conform materialelor cauzei penale, este decizia Procuraturii intrată în vigoare (cecercetată de partea acuzării în ședința de judecată) pe dosarul cu privire la determinarea sinuciderii. Astfel, inițial urmărirea penală pe cauza penală dată a fost începută la 06.02.2013 în baza elementelor de infracțiune prevăzute de lit. „b” alin. (2) art. 150 CP - determinarea sinuciderii a unui minor.

Ulterior, la 16.09.2013 a fost începută urmărirea penală conform elementelor infracțiunii prevăzute de lit. „e, i, j” alin. (2) art. 145 CP, și în aceeași zi, dosarele menționate mai sus au fost conexe într-o singură procedură.

Prin ordonanța din 17.10.2013 procesul penal pe faptul determinării sau înlesnirii sinuciderii minorului XXX a fost clasat. Decizia dată nu a fost atacată de nimeni din persoanele interesate și a intrat în vigoare.

Astfel, cumulul probelor cercetate în instanța de fond și în instanța de apel permit de a face concluzia, că vina inculpaților în acuzarea înaintată, în omorul săvârșit cu bună știință asupra unui minor, de două sau mai multe persoane cu deosebită cruzime, este dovedită integral.

5.2. Succesorii părții vătămate, XXX și XXX, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi hotărâri potrivit căreia Maresiev S. și Novacov A. să fie recunoscuți vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal.

În motivarea recursului invocă aceleași motive pe care le-a indicat avocatul lor Bevza D., în recurs.

5.3. Avocatul succesorilor părții vătămate, Bevza D., care indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a deciziei instanței de apel, rejudecare cauzei și emiterea unei hotărâri prin care inculpații Maresiev S. și Novacov A. să fie recunoscuți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse mai aspre decât ce-a indicată în sentința instanței de fond.

În argumentarea recursului invocă următoarele:

- concluzia instanței de apel este contrară cu hotărârea Procuraturii UTA Găgăuzia din 17 octombrie 2013, conform căreia procedura penală pe faptul aducerii la sinucidere a minorului XXX a fost sistată. Această hotărâre nu a fost atacată de nimeni, devenind irevocabilă;

- referitor la concluziile expertului Topal C. precum că marginea centrurii kimono ar putea lăsa de sine stătător o urmă fixată pe gâtul lui XXX, aceasta a fost infirmată prin concluziile din raportul de expertiză trasologică nr. 116 din 04.09.2013, unde este indicat expres că „urma nr. 2 de pe gâtul lui XXX nu corespunde cu nici o porțiune a centurii kimono”;

- instanța de apel a aplicat standarde duble la aprecierea concluziilor medicilor-legiști diferiți asupra unuia și aceluiași obiect al cercetării – cadavrului lui XXX;

- instanța de apel la baza sentinței de achitare a inculpaților a pus raportul de expertiză a lui Topal C., care a fost efectuat fără participarea expertului trasolog.

Comisia de medici-legiști care au întocmit raportul de expertiză nr. 333 din 04.11.2013, de asemenea nu era în drept să prezinte raportul fără participarea experților trasologi, reieșind din conținutul hotărârii a Procurorului Procuraturii UTA Gagauzia din 30.09.2013, însă medicul legist Topal C. a dispus de un asemenea drept.

6. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, a depus referință avocatul Lepilov N. în numele inculpatului Novicov A. care a pledat pentru inadmisibilitatea recursurilor declarate, deoarece recurenții își motivează recursurile prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, or motivele de reapreciere a probelor nu se conțin în temeiul prevăzut la alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală.

7. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept, comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea

de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Totodată se remarcă, că instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost evaluate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze niște concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită

judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Procurorul, partea vătămată și avocatul acesteia au criticat decizia contestată, invocând temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, *în cazul în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii.*

Din analiza textuală a recursurilor declarate, Colegiul reține, că se contestă decizia instanței de apel, prin prisma temeiurilor de recurs invocate și menționate supra, invocându-se faptul, că în rezultatul evaluării incorecte și selective a probelor administrate la caz, instanța de apel greșit i-a achitat pe Maresiev S. și Novacov A. de învinuirea adusă în baza art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, din motiv că nu s-a stabilit existența faptei infracțiunii.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept procesuale menționate, Colegiul constată că, prin sentința Judecătoriei Comrat din 03.01.2018, inculpații Maresiev S. și Novacov A. au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal.

Prin urmare, nefiind de acord cu soluția adoptată de către prima instanță, procurorul și succesorii părții vătămate au atacat sentința cu apeluri. La rândul său, instanța de apel, rejudecând cauza, a adoptat o soluție prin care a admis apelurile declarate, inclusiv din alte motive, fiind casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Maresiev S. și Novacov A. au fost achitați de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. e), i) și j) Cod penal, din motiv că nu s-a stabilit existența faptei infracțiunii.

Instanța de apel în acest context a constatat, că cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios, prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, conchide că nu s-a stabilit existența faptei infracțiunii.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit relevă, că instanța de apel atunci când pronunță o sentință de achitare, urmează să-și argumenteze soluția prin prisma tuturor probelor acumulate în dosar, care trebuie apreciate multilateral și obiectiv. În acest sens, se are în vedere faptul că, așa cum s-a punctat deja mai sus, instanța de apel la judecarea cauzei trebuia să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului, să verifice și să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței,

utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și să constate existența sau inexistența faptei infracțiunii.

În primul rând, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel în partea descriptivă a hotărârii pronunțate a invocat că: „*Aceste probe, nici fiecare în parte, nici în ansamblu, nu probează existența faptului infracțiunii, complicitatea inculpaților Maresiev S. și Novacov A. în comiterea infracțiunii incriminate acestora*” (f.d. 53, vol. IV), fapt ce denotă menționarea concomitentă a două temeuri de achitare ce se exclud reciproc, în aceeași hotărâre judecătorească. În atare situație dispozitivul sentinței contravine raționamentelor instanței expuse în partea descriptivă a actului adoptat.

În al doilea rând, în argumentarea soluției sale privind achitarea inculpatului Maresiev S. instanța de apel a reținut că „*De asemenea, inculpatului Maresiev S. i s-a înaintat învinuirea în faptul, că acesta a aplicat lui XXX cu pumnul mâinii drepte o lovitură în partea temporală stânga a capului.*”

Totodată, după cum rezultă din materialele dosarului, și anume din foto și înregistrarea video a cercetării cadavrului, procesul-verbal de cercetare a cadavrului din 06.02.2013 (f.d. 1, vol. 27-35), **expertiza trasologică nr. 12/5-4965 din 28.08.2013** (vol. IV, f.d. 7-29), **expertiza medico-legală nr. 333 din 04.11.2013** (f.d. 37-47, vol. IV), urma pe partea temporală stânga a capului lui XXX are o formă riflată și putea să se formeze prin partea riflată a sticlei din camera de baie au obiectului, care are o structură similară.

Astfel, învinuirea înaintată și afirmațiile instanței de judecată, că anume Maresiev S. a aplicat pe partea temporală stângă a capului lui XXX sunt nefondate, deoarece în materialele dosarului lipsesc careva probe, care ar putea servi drept temei pentru această afirmație” (f.d. 66, vol. IV), iar la f.d. 55, vol. IV menționează că „*Supunând aprecierii separate expertiza trasologică nr. 12/5-4965 din 28.08.2013, prezentată de partea acuzării în calitate de probă, colegiul judiciar menționează, că aceasta nu pot fi admisă în calitate de probă pe cauză.*”

Astfel, **expertiză trasologică nr. 12/5-4965 din 20.08.2013** a fost efectuată de către expertul-criminalist Egupov S., expertul-criminalist superior al centrului de criminalistică și expertiză legală UTA Găgăuzia, Pascal Al., cu încălcarea legislației în vigoare în domeniul expertizei”.

Împrejurările expuse atestă faptul că, instanța de apel la baza sentinței de achitare a pus o probă pe care ulterior o respinge ca neîntemeiată.

În al treilea rând, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei (f.d. 70 vol. IV) constată faptul că „*Cu toate acestea, probele cercetate în ședința instanței de apel și materialele dosarului confirmă declarațiile inculpatului cu privire la faptul, că decesul lui XXX a survenit nu ca rezultat al acțiunilor violente ale inculpaților sau a altor persoane, ci ca rezultat al acțiunilor decedatului XXX prin spânzurare.*”

Totodată, colegiul consideră necesar de a menționa, că XXX nu avea scopul sinuciderii ca atare, ci doar înscenarea sinuciderii, care s-a transformat pentru el într-o tragedie”.

Prin concluzia instanței de apel expusă supra, Colegiul lărgit reține că, aceasta și-a asumat rolul de expert, fapt ce nu poate fi admis și nu ține de competența unei instanțe de judecată.

În acest sens, Colegiul lărgit menționează că, instanța de apel urmează să aprecieze probele acumulate la dosar prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, și să motiveze argumentat admisibilitatea sau inadmisibilitatea fiecărei probe în parte.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Intima convingerea se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

Din considerentele expuse, Colegiul penal lărgit statuează, că decizia instanței de apel în cauza dată, este afectată de insuficiență și contradicții în partea motivării soluției adoptate, ceea ce este incident cazului de casare invocat în speță și prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și anume, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar erorile admise de către instanța de apel nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza și a se pronunța asupra legalității sentinței, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesuale-penale la pronunțarea hotărârii judecătorești.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide de a admite recursurile ordinare declarate la caz, iar decizia instanței de apel urmează a fi casată total cu remiterea cauzei în instanța de apel la rejudecare, în alt complet de judecători.

La rejudecarea cauzei instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art. 414 Cod de procedură penală, să înlătore erorile enumerate mai sus, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor prezentate, să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, să țină seama de cele expuse în prezenta decizie legate de justa apreciere, sub toate aspectele, complet și obiectiv a tuturor împrejurărilor cauzei, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel și recurs și, în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

Luând în considerație că în Curtea de Apel Comrat nu poate fi format un complet nou de judecată pentru rejudecarea cauzei, se dispune strămutarea judecării cauzei în ordine de apel la Curtea de Apel Cahul.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura UTA Găgăuzia, Gheorghieva Fedora, avocatul Bevza Dumitru în numele succesorilor părții vătămate, XXX și Ianevici Marina și ultimii, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 17 octombrie 2018, în cauza penală privindu-i pe *Maresiev Serghei Andrei* și *Novacov Andrei Andrei* și dispune rejudecarea cauzei de către Curtea de Apel Cahul.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la **18 iunie 2019**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Catan Liliana

Mardari Dumitru

Ghervas Maria